

фратре! Това разказва Теофанъ, а Теофилактъ Симоката пише *returna* и прибавя, че тия думи сж били по езика на прибалканската страна. Всичката войска на Коменциола и Мартина, като чула тѣзи думи, изплашила се и като мислѣла, че недалечъ се намира неприятеля, се разбѣгала по разни направления, като викала: *torna, torna fratre*. Въ същата смисълъ думата *катурна* и *прѣкатурна* и до днесъ се употрѣблява отъ нашето население тамъ, дѣто станала случката въ края на VI вѣкъ. Ти може да се отнесе (безъ прѣдставките) къмъ старитѣ заимствовани думи отъ завареното население. Съ такъвъ разваленъ езикъ си служила и военната византийска команда прѣзъ царуването на Маврикия. Тогава императорскитѣ едикти и други законодателни актове сж бивали още обнародвани на латински и грѣцки езикъ. Огначело тѣзи остатки сж живѣли осѣдло по градоветѣ и селата, нѣ поради честитѣ грабѣжни павлизания на варваритѣ, били принудени да бѣгатъ въ уединени мѣста въ горитѣ и да се скитатъ като овчари и скотоводци. Обаче подирѣ малко, като ослабна аварската сила и наново се водвори византийската властъ и администрация въ Мизия, тѣ заедно съ словѣнскитѣ племена започнали да продължаватъ миренъ и градски животъ и се наричали ромеи. Влашкото сръднєвѣково население въ балканскитѣ мѣста счита се като остатъкъ отъ онова културно византийско население, тѣ подъ властѣта на българитѣ сж се занимавали съ дръбнитѣ занаяти, каменна работа и златарството по наслѣдения първобитенъ способъ. По типѣтъ си тѣ много приличатъ на класическитѣ народи. Забѣлѣжително е, че въпрѣки силни прѣмѣждия запазило си е народността голѣмо количество отъ тѣхъ, нѣ една часть отдавна се асимилирала съ словѣнския и грѣцкия елементъ.

Да видимъ сега какъвъ е билъ домашния животъ на българскитѣ племена, които сж се скигали оттаткъ Дунава още прѣзъ V и VI вѣкъ и отъ които подирѣ нѣкой сж се настанали въ *алгѣ-та*. Върху туй знаемъ твърдѣ малко и то отъ незначителнитѣ свѣдѣния, които ни донасятъ съврѣменнитѣ писатели. Българитѣ сж били високи на ръсѣ. съ бѣло лице, когато хунитѣ ги описватъ въсчерни, ниски и съ малки очти пр. . . . Значи, сжществувала междy тѣхъ расова разлика. Тѣ сж живѣли въ бѣдни, ниски колиби (землянки), построени близо до рѣкитѣ и блатата, или при твърдѣ укрѣпени мѣстности отъ природата.